

ابعاد سرشت/ منش و افسردگی: نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان

سجاد بشرپور^۱، نسترن عطارد^۲

و ساناز عینی^۳

افسردگی، اختلالی شایع و رو به رشد است و عوامل مختلفی در سبب شناسی آن مطرح شده است و عوامل مختلفی در سبب شناسی افسردگی مطرح است که یکی از این عوامل صفات شخصیتی است. هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش میانجی تنظیم شناختی هیجان در رابطه ی بین ابعاد سرشت و منش با افسردگی بود. بدین منظور، طی یک پژوهش توصیفی، ۲۰۵ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز با استفاده از روش نمونه گیری داوطلبانه انتخاب و از نظر ابعاد سرشت و منش، افسردگی و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج همبستگی، حاکی از رابطه ی مثبت معنادار بین ابعاد سرشت و منش و تنظیم شناختی هیجان با افسردگی بود. تحلیل مسیر نیز نشان داد که ابعاد سرشت و منش به صورت غیرمستقیم از طریق تنظیم شناختی هیجان بر افسردگی اثر دارد. بنابراین می توان براساس یافته های پژوهش، نتیجه گرفت که راهبردهای تنظیم هیجان در رابطه بین ابعاد سرشت و منش شخصیت و افسردگی نقش واسطه ای دارند و ابعاد شخصیتی از طریق مکانیسم هایی بر افسردگی تاثیر می گذارد. توجه به این ابعاد و مکانیسم های ناکارآمد می تواند در تدوین مداخلات پیشگیرانه و درمانی کارآمد برای افسردگی موثر باشد.

واژه‌های کلیدی: ابعاد سرشت و منش، تنظیم شناختی هیجان، افسردگی

مقدمه

افسردگی، اختلالی شایع و رو به رشد است که طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۲۰ به دومین بیماری شایع (پس از بیماری قلبی و عروقی) در سراسر جهان تبدیل خواهد شد (پارکر و روی، ۲۰۰۱). افسردگی مرضی، به قدری شایع است که سرماخوردگی روانی لقب گرفته است (سلیگمن، ۱۹۷۹). انجمن روان پزشکی آمریکا (۲۰۱۳) نرخ شیوع ۱۲ ماهه ی اختلال افسردگی اساسی در آمریکا را حدود ۷٪ اعلام می کند. نرخ شیوع در افراد ۱۸ تا ۲۹ ساله، سه برابر نرخ شیوع این اختلال در افراد ۶۰ ساله یا مسن تر است. ویژگی رایج تمام اختلال های افسردگی، وجود خلق غمگین، ملول

۱. دپارتمان روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۲. دپارتمان روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران (نویسنده ی مسول) Nastaran.Otared@yahoo.com

۳. دپارتمان روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

یا تحریک پذیر، مطابق با تغییرات جسمی و شناختی است که اثر معنی داری بر ظرفیت کارکردی فرد دارد. چیزی که آنها را متفاوت می کند طول مدت، زمان بندی و سبب شناسی اختلال است. اختلال افسردگی اساسی شامل یک دوره ی حداقل ۲ هفته ای با علایم خلق افسرده، کاهش علاقه یا لذت کاهش یا افزایش اشتها، بی خوابی یا خواب زدگی، بی قراری یا کندی روانی - حرکتی، خستگی یا از دست دادن انرژی، مشکل تمرکز و افکار مرگ است (انجمن روان پزشکی آمریکا، ۲۰۱۳). عوامل مختلفی در سبب شناسی افسردگی مطرح است که یکی از این عوامل صفات شخصیتی است. نظریه ی زیستی - روانی کلونینجر (۱۹۹۳) بیان می دارد که شخصیت از دو حوزه ی مرتبط و متعامل تشکیل یافته است؛ سرشت و منش^۱. سرشت، پاسخ های خودکار به محرک های هیجانی است که تا حد زیادی ارثی است در حالی که منش خود پنداره ها، اهداف و ارزش هایی است که تا حد زیادی تحت تاثیر محیط اجتماعی - فرهنگی است.

کلونینجر (۱۹۸۷) در نظریه ی زیستی خود از شخصیت، مطرح کرده است که سیستم های سرشتی در مغز دارای سازمان یافتگی کارکردی بوده و از سامانه های مستقل و متفاوت از یکدیگر برای فعال سازی، تداوم و بازداری رفتار در پاسخ به گروه های معین محرک ها تشکیل یافته است. فعال سازی رفتاری در پاسخ به محرک های نو و نشانه های پاداش و رهایی از تنبیه فعال می شود و تفاوت های فردی در این قابلیت «نوجویی»^۲ نامیده می شود. بازداری رفتار در پاسخ به محرک های تنبیه یا نبود پاداش فعال می شود و تفاوت های فردی در این قابلیت «آسیب پرهیزی»^۳ نامیده می شود. از سوی دیگر، رفتاری که با پاداش تقویت می شود، معمولاً تا مدتی پس از قطع پاداش ادامه می یابد. کلونینجر، تفاوت های فردی در تداوم رفتار پس از قطع پاداش را «پاداش وابستگی»^۴ نامید. بدین ترتیب کلونینجر این سه بعد را که هر کدام دارای چهار مقیاس فرعی هستند، معرفی کرد. او بعدها بعد چهارم یا پشتکار^۵ را که فاقد زیر مقیاس است، معرفی نمود. منش، در واقع شامل سه بعد است. خود راهبری که مفهومی است از خود به عنوان یک فرد مستقل، همکاری که مفهومی است از خود به عنوان یک بخش مرتبط و یکپارچه با انسانیت یا جامعه و خود فراروی که مفهومی است از خود به عنوان یک بخش جدایی ناپذیر از واحد کل (کلونینجر، ۱۹۹۳). نتایج پژوهش ها نشان می دهد که ابعاد سرشت و منش شخصیت با افسردگی رابطه دارند. در پژوهش زانیوتو، سوری، کلتی، نیکولا و همکاران (۲۰۱۵) بیماران افسرده در بعد آسیب پرهیزی، نمرات بالا و در بعد خود راهبری، نمرات

1.temperament & character
4.harm avoidance

2.novelty seeking
5.persistence

3. harm avoidance

پایین به دست آوردند. لی، کیم، پارک، چو و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهشی روی بیماران افسرده نمرات پایین در بعد همکاری گزارش کردند و نتایج پژوهش اسپیتلهاوز، پیرسون، لوتی، مولدر و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد که بیماران افسرده پس از درمان، در بعد آسیب پرهیزی نمرات پایین تر و در بعد خود راهبری نمرات بالاتری کسب می کنند. علی محمدی، شیبانی نوقابی و زاهدی تجربی (۲۰۱۲) نیز در مطالعه‌ای به این نتیجه رسیدند که در بعد خودراهبری و همکاری، نمرات گروه افسرده با گروه عادی متفاوت است.

از سوی دیگر، یکی از عوامل احتمالی تاثیرگذار بر اختلالات خلقی از جمله افسردگی، وجود نوعی اختلال در نظم هیجانی است (گراس، ۲۰۰۷). نقص در تنظیم هیجانی به عنوان یک عامل خطر مهم در ایجاد و نگهداری افسردگی نقش دارد (برکینگ، ویتز، اسوالدی و هافمن، ۲۰۱۴) و پژوهش‌های انجام شده، نقش راهبردهای شناختی تنظیم هیجان بر افسردگی را نشان داده است (آلدو، نولن- هوکسما و شوایزر، ۲۰۱۰؛ اونگن، ۲۰۱۰؛ دوانزتو، جورمن، سیمر و گوتلیب، ۲۰۱۳؛ جورمن و گوتلیب، ۲۰۱۰). راهبردهای شناختی مقابله ای مانند نشخوار فکری، خود سرزنشی و فاجعه سازی به طور مستقیم با افسردگی و راهبردهایی مانند ارزیابی مجدد مثبت به طور معکوس با افسردگی مرتبط است (گارفنسکی، تزد، کرایچ، لگرتی و همکاران، ۲۰۰۴؛ گارفنسکی و کرایچ، ۲۰۰۶). ریان، مارتین و داهلن (۲۰۰۵) سرزنش خود، نشخوار فکری، فاجعه بار خواندن و بازرزایی مثبت را به عنوان معتبرترین پیش بینی کننده های هیجانات منفی و از جمله افسردگی معرفی کردند.

نتایج پژوهش صالحی، مظاهری، آقاجانی و جهانبازی (۲۰۱۵) نشان داد که از بین ۹ مقیاس راهبرد تنظیم شناختی هیجان به ترتیب، فاجعه بار خواندن، پذیرش، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی و نشخوار فکری همراه با استرس اخیر بر افسردگی تاثیر داشته و پیش بینی کننده ی معنادار آن هستند. لی زنگ، سای، ونگ و همکاران (۲۰۱۴) نشان دادند که بیماران دارای اختلال افسردگی عمده به طور معناداری در راهبردهای سرزنش خود، پذیرش، نشخوار، فاجعه سازی و سرزنش دیگران، نمرات بالا و در راهبردهای تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت و استراتژی های نگاه از دیدگاه دیگران، نمرات پایین کسب می کنند؛ به علاوه نتایج پژوهش های صورت گرفته نشان می دهد صفات شخصیتی در استفاده از راهبردهای تنظیم هیجانی مختلف نقش دارد (ایزدپناه، سوماکر، آرنز، استپسک و همکاران، ۲۰۱۶). از این رو بررسی این عوامل می تواند در شناسایی افراد در معرض خطر و تدوین راهبردهای مداخله‌ای پیشگیرانه و درمانی موثر باشد. بنابراین، هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی راهبردهای شناختی تنظیم هیجان در رابطه ی بین ابعاد سرشت/

منش و افسردگی است.

روش

این پژوهش، یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه ی آماری این پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز بود که از این جامعه، ۲۰۵ نفر به صورت نمونه ی داوطلبانه انتخاب و با استفاده از پرسشنامه ی سرشت و منش کلونینجر^۱، پرسشنامه ی تنظیم شناختی هیجان^۲ و پرسشنامه ی افسردگی بک- ویرایش دوم^۳ مورد ارزیابی قرار گرفتند.

پرسشنامه ی سرشت و منش کلونینجر، توسط کلونینجر، پرزیابک، سوراکیک و تزل (۱۹۹۴) برای اندازه گیری ابعاد سرشت و منش ساخته شده است. این پرسشنامه، دارای ۱۲۵ سوال، ۴ خرده مقیاس در بعد سرشت (نوجویی، اجتناب از آسیب، وابستگی به پاداش و پشتکار)، ۳ خرده مقیاس در بعد منش (خود راهبری، همکاری و فراروی) و مقیاس پاسخگویی دو گزینه ای (درست- غلط) دارد. این پرسشنامه در ایران توسط کاویانی و پورناصح (۲۰۰۵) اعتباریابی شده است.

پرسشنامه ی تنظیم شناختی هیجان، توسط گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) به منظور ارزیابی نحوه ی تفکر افراد بعد از تجربه ی رویدادهای استرس زای زندگی ابداع شده است. این پرسشنامه دارای ۳۶ عبارت است و مقیاس پاسخگویی لیکرتی در دامنه ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) دارد. این پرسشنامه دارای ۹ خرده مقیاس مقصر دانستن خود، مقصر دانستن دیگران، تمرکز بر تفکر، مصیبت بار تلقی کردن (راهبردهای منفی تنظیم هیجان) و پذیرش، توجه مجدد به برنامه ریزی، توجه مثبت مجدد بازارزیابی مثبت، کنار آمدن با دیدگاه (راهبردهای مثبت تنظیم هیجان) است (گارنفسکی و همکاران، ۲۰۰۱). اعتبار و پایایی این مقیاس در نمونه ی ایرانی توسط یوسفی (۲۰۰۷) تایید شده است.

پرسشنامه ی افسردگی بک- ویرایش دوم، شکل بازنگری شده ویرایش اول پرسشنامه ی افسردگی بک است و در سال ۱۹۹۶ توسط بک، استیر و براون برای سنجش شدت علائم افسردگی ارائه شد. فتی، بیرشک، عاطف وحید و دابسون (۲۰۰۵) اعتبار و پایایی این مقیاس را تایید کرده اند.

در این پژوهش ابعاد سرشت و منش، متغیر میانجی تنظیم شناختی هیجان و متغیر درون زاد افسردگی بود و برای تحلیل داده ها از روش تحلیل مسیر استفاده و داده ها با استفاده از نرم افزار لیزرل تحلیل شدند.

1.temperament and character inventory 3.beck depression inventory- II (BDI-II)
2.cognitive emotion regulation questionnaire

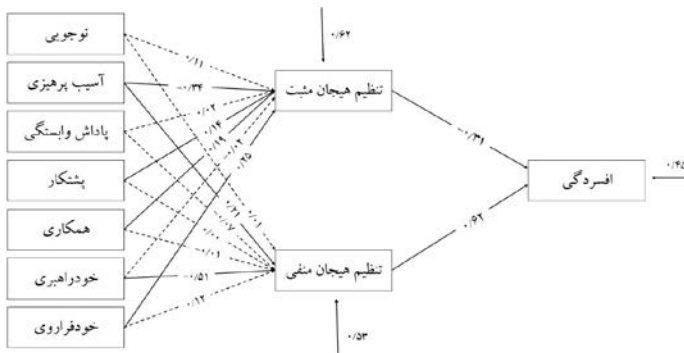
یافته ها

در جدول ۱، مولفه های توصیفی نمرات متغیرها ارایه شده است.

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱ نوجویی																	
۲ آسیب پرهیزی	۰۰۱۶۶ ^{**}																
۳ پاداش وابستگی	۰۰۱۷۷ ^{**}	۰۰۱۸۸ ^{**}															
۴ پشنگار	۰۰۱۰۴ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۶ ^{**}														
۵ همکاری	۰۰۱۸۲ ^{**}	۰۰۱۰۴ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۲۳ ^{**}													
۶ خودراهبری	۰۰۲۱۶ ^{**}	۰۰۱۵۹ ^{**}	۰۰۱۹۹ ^{**}	۰۰۱۱۹ ^{**}	۰۰۱۳۳ ^{**}												
۷ خودفرآوری	۰۰۲۰۱ ^{**}	۰۰۱۱۴ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۲۳ ^{**}	۰۰۱۲۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}											
۸ منصرف دانستن خود	۰۰۲۰۵ ^{**}	۰۰۳۲۹ ^{**}	۰۰۱۱۶ ^{**}	۰۰۱۰۰ ^{**}	۰۰۱۵۳ ^{**}	۰۰۱۰۰ ^{**}	۰۰۱۰۰ ^{**}										
۹ منصرف دانستن دیگران	۰۰۲۰۷ ^{**}	۰۰۱۲۳ ^{**}	۰۰۱۱۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۲۳ ^{**}	۰۰۱۰۷ ^{**}	۰۰۱۲۶ ^{**}	۰۰۱۰۲ ^{**}									
۱۰ نتخوار فکری	۰۰۲۰۱ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۲۰۶ ^{**}	۰۰۱۰۶ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}								
۱۱ فاجعه سازی	۰۰۲۰۸ ^{**}	۰۰۱۵۳ ^{**}	۰۰۱۲۰ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}							
۱۲ پذیرش	۰۰۲۰۳ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}							
۱۳ تمرکز معده مثبت	۰۰۲۰۸ ^{**}	۰۰۱۵۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}						
۱۴ برنامه ریزی	۰۰۲۰۱ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}	۰۰۱۰۹ ^{**}							
۱۵ ارزیابی معده مثبت	۰۰۲۰۴ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}						
۱۶ دیدگاه گیری	۰۰۲۰۷ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}					
۱۷ افسردگی	۰۰۲۰۷ ^{**}	۰۰۳۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۳ ^{**}	۰۰۱۰۵ ^{**}	۰۰۲۳۳ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}	۰۰۱۰۸ ^{**}

قبل از اجرای روش تحلیل مسیر، پیش فرض های ضروری این رویکرد شامل نرمال بودن تک متغیری نرمال بودن چندمتغیری، هم خطی چندگانه و نبود داده پرت مورد بررسی قرار گرفت. بررسی های مقدماتی نشان داد که داده ها برای استفاده از روش تحلیل مسیر مناسب است. در مدل ساختاری پژوهش، مولفه های سرشت و منش به عنوان متغیر مستقل، تنظیم هیجان مثبت و تنظیم هیجان منفی به عنوان متغیر میانجی و افسردگی به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شدند.

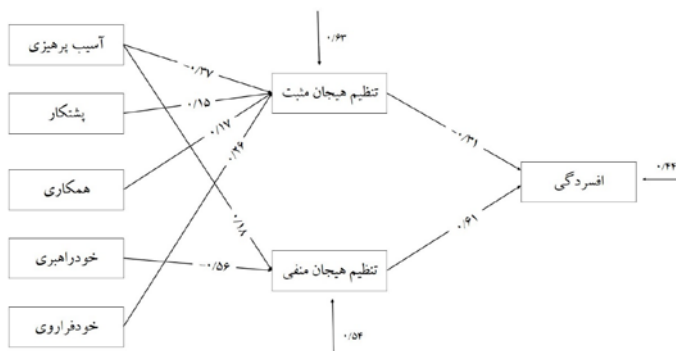

شکل ۱. مدل ساختاری پژوهش

ارزیابی مدل ساختاری حاکی از برازش نسبتاً مناسب این مدل است. مدل ساختاری فرضی پژوهش به همراه ضرایب استاندارد شده در شکل ۱ ارایه شده است. همان گونه که مشاهده می شود، مسیرهای

نوجویی و پاداش وابستگی به سمت تنظیم هیجان مثبت و منفی، مسیر پشتکار، همکاری و خودفراروی به تنظیم هیجان منفی و مسیر خودراهبری به سمت تنظیم هیجان مثبت فاقد معنی داری در سطح ۰/۰۵ $p \ll$ هستند. سایر مسیرها حایز معنی داری است.

در مرحله ی بعد تمام مسیرهایی که معنا دار نبودند، از مدل حذف شد. نتایج نشان داد که شاخص های برازش مدل نهایی تغییر محسوسی نسبت به مدل اولیه نداشتند. مدل ساختاری نهایی پژوهش در شکل ۲ به نمایش گذاشته شده است. در این مدل، مولفه های نوجویی و پاداش وابستگی چون هیچ اثر معنی داری نداشتند، از مدل حذف شدند. در مدل نهایی روابط در سطح ۰/۰۵ $p \ll$ معنی دار هستند.

شکل ۲. مدل ساختاری نهایی

برای ارزیابی معنی داری اثرات واسطه ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد.

جدول ۲. نتایج آزمون بوت استرپ برای اثرات واسطه ای (متغیر وابسته: افسردگی)

Sig.	اندازه اثر	خطای برآورد	حدود بوت استرپ		متغیر واسطه	متغیر مستقل
			پایین	حد بالا		
۰/۰۰۱	۰/۱۱۴	۰/۰۲۹	۰/۰۵۸	۰/۱۷۱	تنظیم هیجان مثبت	آسیب پرهیزی
۰/۰۲۸	-۰/۰۴۵	۰/۰۲۱	-۰/۰۸۶	-۰/۰۰۵	تنظیم هیجان مثبت	پشتکار
۰/۰۲۴	-۰/۰۵۲	۰/۰۲۳	-۰/۰۹۷	-۰/۰۰۷	تنظیم هیجان مثبت	همکاری
۰/۰۰۱	-۰/۰۸۰	۰/۰۲۲	-۰/۱۲۳	-۰/۰۳۷	تنظیم هیجان مثبت	خود فراروی
۰/۰۱۵	۰/۱۰۸	۰/۰۴۴	۰/۰۲۱	۰/۱۹۶	تنظیم هیجان منفی	آسیب پرهیزی
۰/۰۰۱	-۰/۳۴۲	۰/۰۴۴	-۰/۴۲۷	-۰/۲۵۶	تنظیم هیجان منفی	خود راهبری

آسیب پرهیزی، با ضریب استاندارد ۰/۱۱۴ (p < ۰/۰۰۱) و ضریب استاندارد ۰/۱۰۸ (p < ۰/۰۱۵) به ترتیب با میانجی گری تنظیم هیجان مثبت و تنظیم هیجان منفی بر افسردگی اثر می گذارد. پشتکار، با ضریب استاندارد ۰/۰۴۵ - (p < ۰/۰۲۸) همکاری، با ضریب استاندارد ۰/۰۵۲ - (p < ۰/۰۲۴) خودفراروی با ضریب استاندارد ۰/۰۸۰ - (p < ۰/۰۰۱) با میانجی گری تنظیم هیجان مثبت بر افسردگی تاثیر دارند. همچنین، خودراهبری با ضریب استاندارد ۰/۳۴۲ - (p < ۰/۰۰۱) با میانجی گری تنظیم هیجان منفی بر افسردگی تاثیر دارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام این پژوهش، بررسی نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان در رابطه‌ی بین ابعاد سرشت و منش با افسردگی بود. نتایج همبستگی حاکی از رابطه‌ی مثبت معنادار بین ابعاد سرشت و منش و تنظیم شناختی هیجان با افسردگی بود. تحلیل مسیر نیز نشان داد که ابعاد آسیب پرهیزی، پشتکار همکاری و خودفراروی به واسطه‌ی تنظیم هیجان مثبت و ابعاد آسیب پرهیزی و خودراهبری به واسطه‌ی تنظیم هیجان منفی بر افسردگی اثر دارد. این یافته همسو با نتایج پژوهش‌های زانیوتو و همکاران (۲۰۱۵)، اسپیتهاوز و همکاران (۲۰۱۰)، کوروزا، پرزباک، اسپیتزنگ و کلونینجر (۲۰۰۳)، ابوالقاسمی کیامرثی و مومنی (۲۰۱۵) و علی محمدی، شبیانی نوقایی و زاهدی تجربی (۲۰۱۲) است که آسیب پرهیزی بالا را در افراد افسرده گزارش کرده‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که راهبردهای تنظیم هیجان مثبت و منفی در رابطه‌ی بین آسیب پرهیزی و افسردگی، نقش میانجی دارند. آسیب پرهیزی به طور مثبت و معنادار پیش بینی کننده‌ی راهبرد فاجعه سازی و به طور منفی و معنادار پیش بینی کننده‌ی تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی و ارزیابی مجدد مثبت است. پشتکار از دیگر ابعاد سرشتی شخصیت است که در این پژوهش با افسردگی، رابطه‌ی منفی معنادار داشت. این یافته همسو با پژوهش‌هایی است که پشتکار کم را در افراد افسرده گزارش کرده‌اند (لونسون و نرینگر، ۲۰۱۰).

نتایج این پژوهش نشان داد که ابعاد منشی شخصیت در پیش بینی راهبردهای تنظیم هیجان نقش بیشتری دارد و در تبیین این یافته می‌توان گفت که شخص دارای خودراهبری بالا، متکی به خود و هدفمند است، می‌تواند نیازهای خود را به تاخیر بیندازد، برای مسایل راه حل ارائه دهد و آمادگی دست و پنجه نرم کردن با شرایط سخت را دارد. در مقابل، فرد با خودراهبری پایین، اراده‌ی ضعیفی دارد، در روند امور تاثیرگذار نیست و دیگران را مقصر می‌داند (کاویانی، ۲۰۰۷). اگر فردی در برخورد با مشکلات، خود یا دیگران را سرزنش کند، به نشخوار فکری بپردازد، آن را وحشتناک و

فاجعه آمیز بدانند و منفعلانه آن را بپذیرد به احتمال بیشتری خلق منفی و افسردگی را تجربه خواهد کرد. یافته‌ی دیگر پژوهش این بود که بین همکاری و افسردگی رابطه‌ی منفی معنادار به دست آمد. این یافته همسو با پژوهش‌های لی و همکاران (۲۰۱۴) و کامپانا، پوتانن، ایلی، ستلا- سویکلی و همکاران (۲۰۱۲) است که همکاری پایین را در افراد افسرده گزارش کرده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد همکاری به طور مثبت و معنادار راهبردهای پذیرش، ارزیابی مجدد مثبت و دیدگاه گیری و به طور منفی و معنادار مقصر دانستن دیگران را پیش بینی می کند. در تبیین این یافته می توان گفت که همکاری بر پایه ی پنداشت از خویش به عنوان بخشی از جامعه و جهان انسانی است که از آن حس اجتماعی، تمایل به انجام امور خیریه، وجدان، رحم و مهربانی مشتق می شود (کلونینجر و شوراکیک، ۲۰۰۵). افرادی که در برخورد با مشکلات، دیگران را مقصر نمی دانند و به ارزیابی مجدد موقعیت می پردازند و سعی می کنند دیدگاه دیگری را اتخاذ کنند، به احتمال کمتری خلق منفی را تجربه می کنند. آن گونه که یافته‌های پژوهش نشان می دهد فرد با خودفراروی بالا در برخورد با مسایل، موقعیت را مورد ارزیابی مجدد قرار می دهد، برای آن برنامه ریزی می کند، دیدگاه‌های دیگری اتخاذ می کند و تلاش می کند تا به طور مثبت به آن بنگرد. استفاده از این راهبردهای شناختی در برخورد با مسایل و مشکلات، نتایج هیجانی مثبتی برای فرد در پی خواهد داشت.

References

- Abolghasemi, A., Karami, J., Bakhti, M., & Bagjan, M. J. (2015). Comparing of temperament and character dimentions in depressive and normal individuals. *Fundamentals of Mental Health*, 17 (4), 72-165. (Persian).
- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 5th ed (DSM-5)*. Washington, DC: Author.
- Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S., & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 30, 217-237.
- AliMohammadi, A., Noghabi, F., & Zahedi Tajrishi, K. (2012). Comparison of Temperament- character Personality Characteristics among Addicted, Depressed, Anxious and Normal People. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 13(4), 51-60. (Persian).
- Beck, A.T., Steer, R. A., & Brown, G. K. (1996). *Beck depression Inventory-II*. San Antonio, Texas: The Psychological Corporation.
- Berking, M., Wirtz, C. M., Svaldi, J., & Hofmann, S.G. (2014). Emotion regulation predicts symptoms of depression over five years. *Behaviour Research and Therapy*, 57, 13- 20.
- Cloninger, C.R., Svrakic, D.M., & Przybeck, T.R. (1993). A psychobiological model of temperament and character. *Archives of General Psychiatry journal*, 50, 975-90.
- Cloninger, C.R., Przybeck, T. R., Svrakic, D. M., & Wetzel, R.D. (1994). *The Temperament and Character Inventory (TCI): a guide to its development and use*. St Louis (MO): Center for Psychobiology of Personality, Washington University.
- Cloninger, C. R., & Svrakic, D.M. (2005). *Personality disorders. In B. J. Sadock. V. A. Sadock (Eds.), Comprehensive textbook of psychiatry (Eight Edition, pp. 2063-2105)*. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins.
- Cloninger, C. R. (1987). A systematic method for clinical description and classification of personality variants. *Archives of General Psychiatry*. 44, 573-588.

- Cloninger, C. R. (1986). A Unified biosocial theory of personality and its role in the development of anxiety states. *Psychiatric Development*, 3, 167.
- D'Avanzato, C., Joormann, J., Siemer, M., & Gotlib, I. (2013). Emotion Regulation in Depression and Anxiety: examining diagnostic specificity and stability of strategy use. *Cognitive Therapy and Research*, 37, 968-980.
- Fata, L., Birashk, B., Atefvahid, M. K., & Dabson, K. S. (2005). Meaning Assignment Structures/ Schema, Emotional States and Cognitive Processing of Emotional Information: Comparing Two Conceptual Frameworks. *IJPCP*, 11 (3), 312-326. (Persian).
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Relationships between Cognitive Emotional Regulation Strategies and Depressive Symptoms: a Comparative Study of Five Specific Samples. *Personality and Individual Differences*, 40, 1659-1669.
- Garnefski, N., Teerds, J., Kraaij, V., Legerstee, J., & Kommer, T. (2004). Cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: differences between males and females. *Personality and Individual Differences*, 36 (2), 267- 276.
- Gross, J. J. (2007). *Handbook of emotion regulation*. New York: Guilford Press.
- Gruzca, R. A., Przybeck, T. R., Spitznagel, E. L., & Cloninger, C. R. (2003). Personality and depressive symptoms: a multidimensional analysis. *Journal of Affective Disorders*, 74(9), 123-30.
- Izadpanah, S. H., Schumacher, M., Arens, E. A., Stopsack, M., Ulrich, I., Hansenne, M., Grabe, H. J., & Barnow, S. (2016). Adolescent harm avoidance as a longitudinal predictor of maladaptive cognitive emotion regulation in adulthood: The mediating role of inhibitory control. *Journal of Adolescence*, 52, 49-59. (Persian).
- Joormann, J., & Gotlib, I. (2010). Emotion Regulation in Depression: relation to cognitive inhibition. *Cognition and Emotion*, 24 (2), 281-298.
- Kampmana, O., Poutanen, O., Illi, A., Setala-Soikkeli, E., Viikki, M., Nuolivirta, T., & et al. (2012). Temperament profiles, major depression, and response to treatment with SSRIs in psychiatric outpatients. *European Psychiatry*, 27(3), 245-9.
- Kaviani, H., & Poor Naseh, M. (2005). Validation Of Temperament And Character Inventory (TCI) In Iranian Sample: Normative Data . *Tehran University Medical Journal*. 63 (2), 89-98. (Persian).
- Kaviani, H. (2007). *Biological theories of personality*. Tehran, Mehr Kavian Publications (Persian).
- Lee, S., Kim, S. J., Park, J. E., Cho, S. J., Cho, I. H., & Lee, Y. J. (2012). Biogenetic temperament and character in insomnia and depression. *Journal of psychosomatic Research*, 72, 383- 387.
- Lei, H., Zhang, X., Cai, L., Wang, Y., Bai, M., & Zhu, X. (2014). Cognitive emotion regulation strategies in outpatients with major depressive disorder. *Psychiatry Research*, 218, 87- 92.
- Levenson, M., & Neuringe, R. C. (2010). Problem solving behavior in suicidal adolescents. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 37(5), 433-6.
- Öngen, D. (2010). Cognitive emotion regulation in the prediction of depression and submissive behavior: Gender and grade differences in Turkish adolescents. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 1516-1523.
- Parker, G. A., & Roy, K. L. (2001). Adolescent depression : A review. Australian & NewZealand. *Journal of psychology*, 35(5), 572-580.
- Ryan, C., Martin, R. C., & Dahlen, E. R. (2005). Cognitive emotion regulation in the prediction of depression, anxiety ,stress, and anger. *Personality and Individual Differences*, 39, 1260- 1249.
- Salehi, A., Mazaheri, Z., Aghajani, Z., & Jahanbazi, B. (2015). The Role of Cognitive Emotion Regulation Strategies in the Prediction of Depression. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 16 (1), 108- 117. (Persian).
- Spittlehouse, J. K., Pearson, J. F., Luty, S. E., Mulder, R. T., Carter, J. D., McKenize, J. M., & Joyce, P. R. (2010). Measures of temperament and character are differentially impacted on by depressin severity. *Journal of Affective Disorders*, 125, 140- 146.
- Yousefi, F. (2007). The relationship between cognitive emotion regulation strategies with depression and anxiety in Talent guidance centers students. *Research on Exceptional Children*, 6 (4), 871-892. (Persian).
- Zaninotto, L., Sourey, D., Calati, R., Nicola, M. D., Montgomery, S., Kasper, S., Zohar, J., Mendiewicz, J., Cloninger, C. R., Serretti, A., & Janin, L. (2015). Temperament and character profiles in bipolar I, bipolar II and major depressive disorder: Impact over illness course, comorbidity pattern and psychopathological features of depression. *Journal of Affective Disorders*, 185, 51- 59.
- Spittlehouse, J. K., Pearson, J. F., Luty, S. E., Mulder, R. T., Carter, J. D., McKenize, J. M., Joyce, P. R. (2010). Measures of temperament and character are differentially impacted on by depressin severity. *Journal of Affective Disorders*, 125: 140- 146.

- Yousefi, F. (2007). The relationship between cognitive emotion regulation strategies with depression and anxiety in Talent guidance centers students. *Research on Exceptional Children*, 6 (4): 871-892. (Persian).
- Zaninotto, L., Sourey, D., Calati, R., Nicola, M. D., Montgomery, S., Kasper, S., Zohar, J., Mendiewicz, J., Cloninger, C. R., Serretti, A., Janin, L. (2015). Temperament and character profiles in bipolar I, bipolar II and major depressive disorder: Impact over illness course, comorbidity pattern and psychopathological features of depression. *Journal of Affective Disorders*, 185: 51- 59.

Journal of
Thought & Behavior in Clinical Psychology
Vol. 11 (No. 43), pp. 27-36, 2017

Temperament and Character Dimensions and depression: the mediating role of cognitive emotion regulation

Basharpoor, Sajad

University of Mohaghegh Ardebili, Ardebil, Iran

Atarod, Nastaran

University of Mohaghegh Ardebili, Ardebil, Iran

Eini, Sanaz

University of Mohaghegh Ardebili, Ardebil, Iran

Received: Feb 01, 2017

Accepted: Feb 30, 2017

Depression is a common and growing disorder and various factors has been proposed in the etiology of it, one of which is personality traits. The aim of the present study is to determine mediating role of cognitive emotional regulation in relationship between dimensions of temperament and character and depression. For this purpose, through a descriptive-correlational study, 205 students were selected via voluntary sampling method and evaluated in terms of dimensions of temperament and character, depression level, and employing cognitive emotional regulation strategies. The correlation results indicated a significant positive relationship between temperament and character dimensions and cognitive emotional regulation with depression. Also, path analysis showed that dimensions of temperament and character impact depression indirectly through cognitive emotional regulation. Thus, based on current research findings, it can be concluded that emotional regulation strategies have a mediating role in relationship between temperament and character dimensions and depression. Personality dimensions impact depression through certain mechanisms. Considering these dimensions and the effectiveness of the employed mechanisms can be useful in developing efficacious preventive and therapeutic interventions for depression.

Keywords: Dimensions of temperament and character, Cognitive emotional regulation, Depression

Electronic mail may be sent to: Nastaran.Otared@yahoo.com